

LNS Kopsoli

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2008.gada februāris Nr.2/3 (951/952)

www.lns.lv

Iznāk no 1954.gada

Cena 60 santīmi

Šajā numurā

1. Domnieki vērtē "Kopsoli veikumu".
2. - 3. Daudz īso ziņu, kā klājas rīdziniekiem un biedriem reģionos.
5. Mākslinieku kopa "Cerība" gatavojas izstādei
6. - 7. Noskaidrots LNS Gada Cilvēks, Notikums, Problēma un Neveiksme. Paldies visiem aptaujas dalībniekiem.
8. - 9. Kas tas ir - maģiskais septiņnieks? Par to, kā divi cilvēki atrod viens otru un ir laimīgi.
10. Toreiz rītos bērni skrēja ap skolu. Arī tāda ir nedzirdīgo sporta vēsture.
11. - 12. Mūsu iespējas - mūsu nākotne. Izmantojiet iespējas, ko sniedz LNS projekti!
13. - 14. Uz savu dzīvi atskatās LNS Goda biedrs A. Stepanuks
15. Aicina Barkavas arodvidusskola
16. Miļi sveicieni. Interesanti fakti

LNJO organizē

pasākumu „SIEVIEŠU NAKTS”
8. martā pl. 20 k/c „Rītausma”

NAKTS NAGLA:

Viriešu un sievietes striptīzšovi!
Ierašanās 1920. - 1970. gada
apgērbu stilā obligāta.
Ieeja ar ielūgumiem.
Pieteikties pie E.Zariņas LNJO
birojā darba dienās pl. 9 - 16

Galvenā redaktore: Ilze Kopmane
Datormakets: Irīna Kristoforova

Ēsi laipnāks nekā
tas nepieciešams

Nākamais numurs 15. martā

m

LNS DOMES LĒMUMI: PAR KOPSOLI, BUDŽETU UN CITU

≍ *Domes sēdes protokolu
pārskatīja Ilze Kopmane*

PAR „KOPSOLI” DARBU

30. janvāra sēdē domnieki vispirms uz klausīja un izjautāja laikraksta „Kopsoli” galveno redaktori Ilzi Kopmani (*ziņojums tiks publicēts nākamajā numurā*).

Domnieki vēlējās uzzināt, kāds ir laikraksta „Kopsoli” juridiskais statuss, finansiālais nodrošinājums, tirāža, lasītāju un darbinieku sastāvs, algas, vai darbojas redkolēģija, brīvprātīgie, kādas ir nākotnes perspektīvas, ko darīt, ja samazināsies lasītāju skaits utt.

Tika izteikti vērtējumi un priekšlikumi darba uzlabošanai: iesaistīt vairāk palīgu – korespondentu no biedrībām, pašiem biežāk doties uz reģioniem, veidot interesantākus rakstus, kontaktēties ar grupu vadītājiem, lai palielinātu lasītāju skaitu, rīkot konferencas, tikšanās pie „apaļā galda” utt.

Domnieki atzīmēja, ka svarīgi avīzē pēc iespējas pilnīgāk atspoguļot LNS dzīvi, jo tas ir gandrīz vienīgais avots, no kura pēc gadiem var gūt ziņas par dažādiem notikumiem biedrībās. Izskanēja arī viens paldies redakcijai par tās veikumu. Pēc visai garām debatēm tika pieņemts lēmums ar vairākiem punktiem, to vidū: LNS valdei – izveidot darba grupu informācijas nodrošinājuma uzlabošanai; izskatīt un pārstrādāt Nolikumu laikrakstam „Kopsoli”; redakcijai – sagatavot darbības plānu turpmākiem diviem gadiem.

PAR LNS BUDŽETU 2008. GADAM

LNS galvenā grāmatvede Ilze Rože atzīmēja, ka LNS budžets 2008. gadam skaitliskā apjoma ziņā ir samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Iemesls tam: beigušies vairāki LNS projekti, nav iekļauts finansējums Zīmju valodas un Komunikācijas centram. KC „Rītausma”

vajadzībām tika piešķirti 34 tūkst. Ls.

KC „Rītausma” direktore M. Piterniece informēja domniekus par šī finansējuma avotiem un tā izlietojumu. Viņa atzīmēja, ka nav iespējams veidot tālejošus plānus situācijā, kad nav skaidrības par paša nama turpmāko likteni sakarā ar sarežģījumiem zemes nomas jautājumā.

Dome nolēma: Apstiprināt LNS ieņēmumu – izdevumu budžetu 2008. gadam 299495 latu apjomā.

PAR LNS BIEDRU SASTĀVU U.C.

LNS viceprezidente M. Piterniece iepazīstināja domniekus ar LNS statistisko atskaiti par 2007. gadu.

Galvenie skaitļi: patlaban LNS ir 1776 biedru: līdz 30 gadiem – 256; no 31 g. līdz vecuma pensijai – 869; vecuma pensionāri – 579.

2007. gadā iestājās 55 jauni biedri, izslēgti – 76.

Par darbu un mācībām – strādā apmēram puse; arodskolās un augstskolās mācās 48; profesiju ieguvuši 14. Nedzirdīgo izglītības līmenis pakāpeniski palielinās - tagad ir jau 35 biedri ar pabeigto augstāko izglītību un 6 vēl studē; ar vidējo speciālo izglītību 189, vidējo – 304.

Domnieki apsprieda

“Kopsoli” brīvprātīgo korespondentu seminārā Lapmežciemā (2007. VII).

iemeslus, kāpēc samazinās biedru, it īpaši jauniešu skaits biedrībās, kā skolu beigušos iesaistīt biedrībās, populari-zēt LNS darbību utt.

Reģionālo biedrību vadītāji galveno iemeslu tam saskata ekonomiskajā situācijā – jaunieši brauc strādāt uz ārzemēm vai migrē uz Rīgu. Daudzi aizņemti savas privātās dzīves labiekārtošanā, tāpēc nekam citam neatliek laika. Savukārt biedriem, kuri dzīvo laukos, grūti nokļūt savā klubā, tāpēc viņi neredz jēgu maksāt biedru naudu. A. Pavlins atzīmēja: *Šie*

jautājumi ir cieši saistīti ar LNS nākotni, tās pastāvēšanas iespēju. Jāatceras, ka mūsu organizācijā biedri iestājas brīvprātīgi, tad, ja jūt vajadzību būt pie mums.

Tas jāņem vērā, plānojot LNS darbību perspektīvā, - ko piedāvāsim?

Dome nolēma: Ziņojumu apstiprināt. Pļaviņu, Smiltenes un Daugavpils biedrībām rūpīgāk sekot biedru naudas nomaksai.

DAŽĀDI JAUTĀJUMI

Domnieki izteicās par ētikas jautājumiem: nav pieļaujams, ka LNS Domes sēdēs izskan rupjības, nepieklājīgas piezīmes un apsūkšanās.

Jāmācās diskutēt, nepārkāpjot pieklājības robežas, cienot citus klātesošos.

Domnieki vēlējās vēl tuvāk uzziņāt par Komunikācijas centra darbu; sprieda par gatavošanos LNS kongresam un nepieciešamām statūtu izmaiņām u.c. ▲

ZIŅOJUMI LNS DOMEI: VEIKUMS 2005 - 2007

KULTŪRAS CENTRĀ RĪTAUSMA

Pārskata ziņojumu sniedza Maruta Piterniece

Par SIA "LNS kultūras centrs "Rītausma" kļuvis 2005. gada 2. februārī. Valdē ir divi locekļi: valdes priekšsēdētāja M. Piterniece un locekle – Jautrīte Groma.

Centrs darbojas uz Statūtu pamata. Tā darbībā ietilpst: sociālā aprūpe bez izmitināšanas un cita veida darbība. Kā galvenā joma minēta – kultūras darbs, kā arī ekonomiskā darbība.

TEĀTRA MĀKSLA

Kultūras centrā darbojas drāmas un estrādes deju kolektīvi, kuru režisorus finansē Rīgas Domes Kultūras pārvalde.

Drāmas ansamblis laikā no 2005. līdz 2007. gadam iestudējis vairākas lugas gan pieaugušajiem, gan bērniem: "Buratīno piedzīvojumi", "Septiņas vecmeitas", "Pasaka par ziediem", "Mazā raganīņa", "Ak tu, spēks tād", "Vinnijs Pūks un viņa draugi" u.c.

Ar izrādi "Buratīno piedzīvojumi" kopā ar deju kolektīvu bija viesizrādes Rēzeknes un Valmieras biedrībās, bet "Septiņas vecmeitas" piedalījās Rīgas amatieru teātru festivālā "Rīga spēlē teātri" (2006). Ar izrādi "Mazā raganīņa" kolektīvs piedalījās Latvijas amatieru teātru festivālā Jēkabpilī un teātra Māmuļas

Foto: V. Krauklis

Elvīras Elksnes 100 gadu jubilejā Allažu pagasta "Ancīšos" utt.

Visas izrādes pulcējušas skatītājus Rītausmas zālē vairākas reizes, vienmēr tiek aicināti arī Rīgas skolas audzēkņi.

Vasarā aktieri piedalījās Lietuvas Nedzirdīgo teātra festivālā Viļņā, kopā ar dejotājiem, melodeklamētājiem sniedza koncertu Nedzirdīgo dienā Paņevēžā.

DEJU KOLEKTĪVS

Katru gadu dejotāji piedalās Eiropas Slāvu kultūras centra "Lira" Tautas mākslas svētkos invalīdiem "Mēs tavi talanti, Latvija" un skatēs, festivālos Latvijas dažādās vietās, kā arī dalībnieku sastāvā – deju festivālā

Foto: V. Krauklis

Francijas pilsētā Reimsā (2005).

Kopā ar dzirdīgo deju kolektīvu Ziemassvētkos sniedza 7 koncertus Līvu laukumā un Rātslaukumā. Uzstājās arī NATO sammita laikā un koncertā arēna „Rīga”, kas tika veltīts Anglijas karalienei.

Regulāri notiek koncerti dažādos k/c "Rītausma" pasākumos, notiek radošās nometnes divas reizes gadā. Projektu ietvaros tās organizētas Cēsīs, Salacgrīvā un Apšuciemā.

Visa deju kolektīva vadītājas Danas Kalpiņas – Geidas darbošanās vērsta uz nedzirdīgo dejotāju iekļaušanos dzirdīgo kolektīvos, uz integrāciju. Kolektīva sastāvs ir gados jauns – deju skolēni no Rīgas skolas un 51. vidusskolas.

DAŽĀDI PASĀKUMI

Kultūras centrā notiek dažādi tematiskie pasākumi, lekcijas, tikšanās, organizēti muzeju apmeklējumi un ekskursijas vairākas reizes gadā, rīkotas akcijas – medus diena, sadarbībā ar nedzirdīgo bitenieku no

Ogres rajona Madlienas, kazas piens un aitas gaļas diena sadarbībā ar Mālpilī dzīvojošiem nedzirdīgiem uzņēmējiem.

Sociālos pakalpojumus – pārrunas par problēmām veic sociālā darba organizatore Jautrīte Groma. ➔

Kultūras centrā...

Saskarsmes prasmes nodarbības vada psihologs **Aivis Kārklīšs**. Tēmas tiek izvēlētas saskaņā ar problēmām un vēlmēm, ko izsaka klienti.

Esam gandarīti, ka šajā laikā vēl viens centra stūrītis izremontēts LNS projekta ietvaros.

Varam izmantot papildus telpu, kurā notiek psihologa un Rīgas Domes Kultūras pārvaldes lietišķās mākslas studijas nodarbības.

Telpas tiek izmantotas dažādu LNS projektu prezentācijās, noslēgumu konferencēs, tiek rīkoti republikā-

niski pasākumi. Iznomājam arī klientiem jubileju, kāzu, bērnu organizēšanai Centra otro stāvu dažādām organizācijām.

Lai centrs darbotos, par to rūpējas ļoti mazs kolektīvs: 2 režisores, 2 valdes locekles, 3 sargi uz pilnu slodzi, apkopēja, pusslodzes grāmatvede, sētnieks, elektriķis un santehniķis.

Matavojoties lielākiem pasākumiem, iesaistīti arī brīvprātīgie: **V.Kamare, L.Čerepko, I.Liniņa, V. Krauklis**.

Sezonas sabiedriskā darba veicējas ir arī **R. Zujevska, J.**

Kučinska, M.Valaine, I. Šimkuse, E. Žukauska, J.Lazdiņa, pildot garderobistu darbu.

Pensionāru padome **I.Ubarstes, R.Kurēnas, I.Šimkuses** sastāvā organizē vecāka gadagājuma biedru saietus Lieldienās un Ziemassvētkos.

PROBLĒMAS: finanšu trūkums, nespēja iegādāties jaunas mēbeles pēc netiek noslogotas telpas, jāveic lielās zāles remonts un jāpabeidz telpu signalizācija.

No SIA "LNS KC "Rītausma"" no valdes priekšsēdētājas **M.Piternieces** ziņojuma.

ZĪMJU VALODAS CENTRĀ

LNS Zīmju valodas centrs darbu uzsāka 1999. gadā. 2004. gadā pārreģistrēts kā SIA. ZVC mērķis ir veikt komercdarbību nolūkā nodrošināt latviešu nedzirdīgo zīmju valodas attīstību un gūt peļņu vai citāda veida labumu.

Saskaņā ar statūtiem, galvenie darbības virzieni ir: zīmju valodas attīstība, pieaugušo izglītība, izdevējdarbība.

Centram jāveic arī izglītojošā darbība, tāpēc tas reģistrēts kā izglītības iestāde (2001), kurai ir apstiprināts izglītības iestādes nolikums un saņemtas licences pieaugušo neformālās izglītības programmas īstenošanai – zīmju valodas mācīšanai. Licenci izsniedz uz diviem gadiem. Lai organizētu zīmju valodas kursus, katru gadu jāsaņem Vides ve-selības centra atzinums par telpu pie-mērotību

izglītības darba veikšanai.

Zīmju valodas centra galvenie ieņēmumi ir no maksas pakalpojumu sniegšanas:

- 🔥 zīmju valodas lietošanas apmācība,
- 🔥 zīmju valodas kursi,
- 🔥 tulku kvalifikācijas celšanas kursi.

Foto: Z. Ungurs

Problēmas rada tas, ka nav zīmju valodas pasniedzēju ar pedagogisku izglītību un trūkst arī finansiālo līdzekļu, jo ieņēmumi no maksas kursiem tos nesedz.

Pastāvīgā darbā strādā divi darbinieki — vadītāja **Lilita Janševska** un grāmatvede **Daina Lacuma**.

Lai piesaistītu papildus darbiniekus un finansējumu, centrs iespēju robežās piedalās projektu konkursos.

Taču kā SIA centram tādu iespēju ir maz. Atskaites periodā ir atbalstīti 5 projekti dažādu vārdnīcu izdošanai, zīmju valodas kursiem un konsultācijām, subsidētas darba vietas nodrošināšanai.

ZVC izsaka pateicību saviem darbiniekiem, palīgiem un atbalstītājiem. Viņu vidū:

I. Liniņa, V. Kleina (attēlā - sēž), S. Pliska, V. Kamare, R. Pūce, A. Smons, J. Bočkāne, L. Bauere. ▲

No ZVC valdes locekles **L. Janševskas** pārskata ziņojuma LNS Domei.

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss ir kluss.
Izsakām līdzjūtību*

VELTAS KISEĻOVAS
(1943.29.05 - 2008.27.01.)

tuviniekiem, viņu zemes klēpī guldot. **Rīgas biedrība**

Mūžībā aizgājusi mana mīļā sieva
VELTA KISEĻOVA
Sērojošais vīrs

Līdzjūtības

*Lai vīra mīlestība visos ceļos vada,
Lai vīra sirds jums spēku dod,
Lai labā, apklususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļmaizi dod.*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
VALENTĪNAS LUDBORŽAS
ģimenei, tuviniekiem, vīru, tēvu
un vectētiņu **STANISLAVU**
smilšu kalniņā pavadot.

Rēzeknes biedrība

*Mūžīgs vakars tavas rokas...
Mierā nu uz krūtīm saliek*

Mūžībā aizgājusi mūsu biedre
SERAFIMA MARTJUKOVA
1930.7.08 – 2008.9.01

Rīgas biedrība

Aizgājis mūžībā

Andris SILĶE
1944.30.07 – 2007. 26. 12

Smiltenes biedrība

ĪSZIŅAS: LNS VALDĒ, RĪGĀ UN REĢIONĀLAJĀS BIEDRĪBĀS

ZEMES ĪPAŠUMI UN CITI JAUNUMI

Ilze Kopmane

LNS zemes īpašumi palielinājušies vēl par dažām platībām. „KS” jau ziņoja par to, ka iegādāta zeme Liepājā, kur drīz tiks uzsākta RH centra būve, kurā ievietosies arī biedrības mītne.

Arī Rīgā vēl šogad, iespējams, tiks uzsākta jauna RH centra būve, kas izvietosies bij. Rīgas MRU teritorijā.

Abu būvju izmaksas segs finansējums no ERAF – 610 tūkst. latu apmērā, un tās jādabū gatavas pusotra gada laikā.

Nupat zeme iegādāta arī Pļaviņu pusē, pēc oficiālās adreses - Aiviekstes pagasta „Kriškalnos”, LNS īpašumā esošās dzīvojamās mājas teritorijai. Šajā mājā atrodas arī LNS Pļaviņu biedrības klubs.

PAR JĀŅA SĒTU

LNS gadiem tiesājas ar Rīgas Domi par telpu privatizāciju Rīgā, Jāņa sētā 5, kurā vairāk nekā 50 gadus bija izvietota Latvijas Nedzirdīgo organizācija.

Pieteikumu I un III stāva telpu privatizēšanai LNS iesniedza jau 2000. gadā, bet Rīgas Dome meklējusi un izvīrījusi dažādus iebildumus, tāpēc LNS bija spiesta vērsties tiesā.

Tās bijušas vairākas, ar dažādiem spriedumiem un abu pušu pārsūdzībām, vienlaicīgi procesam noritot trīs dažādās instancēs.

Beidzot paspīdējusi „*gaismiņa tunēļa galā*” – 2008. gada 18. janvārī no Augstākās tiesas senāta saņemts lēmums, kuru vairs nevar pārsūdzēt.

Tajā atzīta Rīgas Domes prettiesiskā rīcība un LNS tiesības uz telpu privatizāciju, līdz ar to Rīgas Domei aizliegta jebkāda turpmākā darbība ar šīm telpām.

Tātad – pamatā mūsu taisnība atzīta, bet līdz privatizācijai vēl tālu. Iespējams, ceļš būs ejams vēl vairāku gadu garumā.

LŪGUMS PALĪDZĒT

Eiropas Nedzirdīgo organizācija (ENS) pārdzīvo finansiālas grūtības, jo savlaicīgi nav saņemts cerētais atbalsts no Eiropas Savienības un tas rada grūtības ieplānotā Eiropas Invalīdu foruma sarīkošanai. ENS ir veikusi iekšējos pārkārtojumus, lai ietaupītu līdzekļus, bet pietrūkst vēl 12,3 tūkst. eiro, tāpēc dalībvalstis, arī LNS, tiek lūgtas ziedot naudu iespēju robežās.

LNS lūgumu neatbalstīs, jo katru gadu šai organizācijai maksā samērā lielu biedru naudu 2000 eiro un šāda palīdzība nav ieplānota LNS budžetā.

TUKUMA GRUPAI – 50

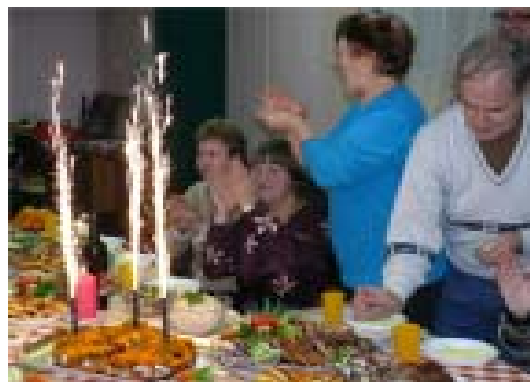
Pagājušajā grupai apritēja 50 gadi. Jubileju tukumnieki atzīmēja šī gada 19. janvārī savā klubīnā.

Tukumnieki labi sadarbojas ar pašvaldību, kas viņiem šīs telpas saiešanai piešķirusi lietošanā bez maksas, jāapmaksā tikai komunālie pakalpojumi. Bez tam pašvaldība sniedz katru gadu arī finansiālu atbalstu.

Rīgas biedrība sveica grupas biedrus, uzdāvinot kafijas automātu, kā arī atzīmēja aktīvāko biedru devumu sabiedriskā darbā:

Tukuma grupas priekšsēdētāju **Elitu Kronbergu**, ilggadīgo bijušo priekšsēdētāju **Aivaru Kronbergu**, – **Aleksandrinu Ekšteini**, **Lienīti Meikšu**.

Pasākums noritēja sirsnīgā gaisotnē pie kafijas galda ar jubilejas kliņģeri, rotaļām un sarunām par

aizvadīto laiku un iecerēm.

SMILTENIEŠI JAUNĀS MĀJĀS

Lida Šilinska

Ir jau pagājis mēnesis, kopš mūsu biedrības ir iekārtojusies jaunajās telpās.

Jāsaka, ka esam ļoti priecīgi un arī mūsu biedri apmierināti, esam pašā pilsētas sirdī. Protams, visiem bija skumji atstāt ilggadīgo mītni - kopā sanākšanas vietu Tepera ezera malā. Tur pavadīti daudzi gadi, tik daudz skaistu atmiņu saglabāsies par šo vietu. Bet tāda ir dzīve, viss mainās.

Mūsu cilvēki priecējās, ka nu beidzot, ejot uz veikalu, var arī pie viena ieskriet klubā un mazliet papļāpāt, atpūsties pēc lielas staigāšanas. Ļoti labi arī tas, ka beidzot atdalītas kluba vadītājas un tulka telpas. Var izrunāt savu lielo sāpi ar tulku, nebaudoties, ka citi biedri skatīsies pār plecu.

Bet, par spīti labajai vietai un izremontētajām telpām, ir arī savi mīnusi, piemēram, lielajā telpā, kurā notiek dažādi pasākumi, ir samērā vēsi. Labā atmiņā palikušas dienas, kad ārā bija lieli mīnus grādi un mēs iekšā sacentāmies, kurš izpūtīs lielāku gariņu mākonī.

Ar „Kopsoli” starpniecību izsakām lielu pateicību mūsu biedriem, kuri aktīvi palīdzēja visu mantu kravāšanā, pārvešanā un iekārtošanā jaunajās telpās: **Vilim Pormeistaram** un viņa dēlam **Gintam** – mūsu bagātību pārvešanā, **Voldemāram**

Cīrulum, **Fēlikssam Meļķim**, **Viktoram Nekrasovam**, **Andrim Šilinskim**, **Rutai Lāčgavei** telpu iekārtošanā. Vēl liels paldies mūsu priekšniecei **Dzintrai Ligitai Herbstei** un apkopējai **Svetlanai Papulei**, kuras sargāja mūsu mantību vecajā klubā, kad bijām palikuši bez signalizācijas.

Liels paldies LNS prezidentam Arnoldam Pavlinam un viņa komandai, kas nokārtoja visas lietas saistībā ar telpu maiņu. Tā Smiltē tagad atkal ir iespēja un vieta, kur sanākt kopā mūsu cilvēkiem.

LIEPĀJNIEKIEM SAVS GADA CILVĒKS

Šī pasākuma idejas autors ir jaunais liepājnieks **Aldis Ādamsons**.

Visu janvāri Liepājas biedrībā risinājās aptauja par izcilākiem ļaudīm un notikumiem biedrībā 2007. gadā un, lūk, 2. februārī notika svinīgs saiets - rezultātu paziņošana sabiedrībai.

Apkopojot ziņas no aptaujas anketām, izrādījās, ka Gada liepājniece ir **Gundega Paņko**, Gada liepājnieks – **Aldis Ādamsons**, Stilīgākā sieviete – **Lonija Heidemane** un vīrietis – vēlreiz **Aldis Ādamsons**, Labākais sportists – **Omārs Jaunzems** un sportiste – **Arita Dirnēna**

Un tas vēl nav viss! Liepājnieki nominēja arī notikumus un pārdzīvojumus: Gada pasākums Liepājā – Nedzirdīgo diena Liepājā, Gada veiksmē – LNS nopirka zemi Liepājā jaunajās mītnes būvei; neveiksmē –

liepājnieki netika pie savas mājas.

Bet draudzīgākās biedrības gada nosaukums tika piešķirts Valmieras biedrībai, kurā liepājnieki uzņēmti ļoti viesmīlīgi, kad ieradusies tur pieredzes apmaiņā.

Visi laureāti saņēma skaistus diplomus (Alda darināti!) un balvas, kā arī aizvadīja līksmu vakaru Folkloras nama mājīgajās telpās, kuras nedzirdīgajiem atvēl firmas „*Namīna*” vadītāja Ināra Kalnārija. Pie groziņgaldā sēžot, varēja vērot Rīgas viesu programmu.

VENTSPILNIEKU IKDIENA

... atspoguļota laikraksta „*Ventas Balss*” 22. janvāra numura pirmajā lappusē ar lielu **R. Civkunovas**, **A. Kokina** un **I. Pāzes** kopīgo foto un stāstījumu par ventspilnieku ikdienas darbiem, problēmām un risinājumiem.

Raksts ar nosaukumu „*Lai viņi sarunātos, vajadzīga gaismā*” iepazīstina dzirdīgos lasītājus

ar nedzirdīgo dzīvi šajā reģionā. Biedrībai ir laba sadarbība ar pilsētas sociālo dienestu, ir arī sponsori, piemēram, *Ventspils nafta*.

Ventspilnieki piedalās LNS lielākajos pasākumos, bieži sanāk kopā savā klubā, mācās dziesmas, dejas, sporto utt. Šie cilvēki nesūdzas par to, ka nedzird un jādzīvo klusumā, raksta autore. Tikai intuīcija palīdz izvairīties no sliktiem cilvēkiem.

Viņi ir dzīvespriecīgi un aktīvi cilvēki, - tā savu rakstu nobeidz „*Ventas Balss*” korespondente, kura viesojusies klubā.

Foto: Z. Ungurs

☞ **Ziņas apkopoja Ilze Kopmane**

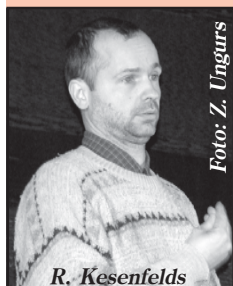
„CERĪBAS” MĀKSLINIEKI TIKSIES DAUGAVPILĪ

☞ **Ilze Kopmane**

Nedzirdīgie mākslinieki gatavo savu darbu izstādi, kura notiks integrācijas pasākuma – republikas semināra laikā Daugavpilī šī gada maijā.

Viņu vidū: Roberts un Santa

Kesenfeldi, Guna un Roberts Priedes, Līga Pauniņa, Oksana Baikova, Guntars Bremmers.

R. Kesenfelds

Katrs pre-

zentēs apmēram četrus darbus – gleznas dažādās tehnikās, keramikas, koka izstrādājumi u. c. Pamatā būs

darbi, kuri tapuši agrāk un izstādīti jau Latviešu biedrības namā Rīgā (2005), bet būs daži jauni mākslas darbi (Līgai Pauniņai u.c).

Tā būs iespēja atkal būt visiem kopā radošā noskaņā un parādīt savus darbus plašākai Daugavpils sabiedrībai.

„*Ikdienā esam radoši tikai savā iztēlē un domās. Dažreiz rodas labas idejas, bet sadzīves rūpes, pamatdarbs, ģimene aizņem visu laiku. Palaiķam top tikai kādi sīki darbiņi, kad jāapsveic kāds svētkos, jubilejās,*” saka radošās kopas „*Cerība*” vadītājs Roberts Kesenfelds.

Arī ikdienas darbā mākslinieki cenšas ieguldīt savās radošās ieceres un zināšanas. Roberts strādā radošajā darbnīcā SIA „*Īve*”, kur top dažādi koka izstrādājumi pēc pasūtījuma.

Darba ir daudz. Jāizrunā ar pasūtītāju, ko viņš vēlas, cik tas iz-

maksās, pēc tam jāvienojas par pieņemamu variantu, kas vispirms top uz papīra un tad dabā. Tas ir grūts, bet arī interesants process. Šajā darbnīcā strādā arī Roberts Priede, viņa sieva Guna ir vizuālās mākslas skolotāja Rīgas skolā. Santa Kesenfelde šogad beigs Latvijas Universitātes Mājturības fakultāti. Guntars Bremmers joprojām strādā Nacionālās Operas dekorāciju darbnīcā, kur top izrādēm nepieciešamās skatuves iekārtojuma detaļas. Līga Pauniņa dzīvo Preiļos un strādā vietējā bibliotēkā.

Viņi tiksies cits ar citu un ar savu mākslas darbu skatītājiem šī gada maijā Daugavpilī, apspriedīs, kā realizēt savas turpmākās ieceres un piesaistīt grupai jaunus biedrus. Sekojiet paziņojumiem un – uz redzēšanos Daugavpilī. ▲

LNS GADA CILVĒKS UN GADA NOTIKUMS 2007

Ivars Kalniņš

Aptauju vākšana noslēgusies. Mūsu mērķis bija noskaidrot LNS ievērojamāko 2007. gada cilvēku, notikumu un problēmu, kā arī novērtēt vairāku iestāžu darbu. Šāda aptauja pirmo reizi notika 2004. gadā, tagad ir iespēja salīdzināt. Aptaujā piedalījās nedzirdīgie no visām reģionālajām biedrībām (izņemot Pļaviņu), kā arī Raiņa vakarskola. Pavisam ir aizpildītas apaļas 100 lapas (2004. gadā bija 114).

LNS GADA CILVĒKS

Jau iepriekš varēja nojaust, kam tiks šis tituls. 54 aptaujas izpildītāji Gada titulu piešķīruši **Arnoldam Pavlinam** (2004. gadā – 40 balsu).

Foto: V. Krauklis

Otrā vieta pienākas **Marutai Piterniecei** (15 balsu), 2004. gadā tā piešķirta **Ivetai Lācei – Miezītei**. Bet trešo vietu iegūst **Elvīra Čaika** ar 8 balsīm, kuras atdevuši tikai daugavpīlieši. 2004. gadā šo trešo titulu bija ieguvusi **Sandra Gerenovska**.

Pārējie – **Ivars Kalniņš** (7), **Sandra Gerenovska** (4), divas balsis ieguva **Jautrīte Groma**, **Ilze Kopmane**, **Edgars Vorslovs**, **Marija Gedminene**, bet pa vienai: **Regīnai Katakainai**, **Ivetai Lācei – Miezītei**, **Dacei Lācei**, **Brigitai Aldersonei** un **Vitai Kamarei**.

GADA NOTIKUMS

Par nozīmīgāko gada notikumu 35 respondenti uzskata **Pasaules**

Nedzirdīgo dienas pasākumu ar ārzemju viesmākslinieku uzstāšanos Kongresu namā. Lielu iespaidu uz aptaujātajiem atstājis arī pašdarbības festivāls „*Vai tu mani dzirdi?*” Rēzeknē (31 balss). Šie divi notikumi arī 2004. gadā bija topā.

17 daugavpīlieši par svarīgāko notikumu uzskata savas biedrības 60 gadu jubilejas svinēšanu. Daži atceras par lielo projektu skaitu šajā gadā, labs iespaids palicis par EQUAL projekta noslēgumu, Goda biedru grāmatas iznākšanu. Nedzirdīgie atceras labus pasākumus un aktivitātes savās biedrībās: pensionāru balli, ekskursijas, saietu „*Zelta briedumā*” u.c.

GADA PROBLĒMA

Par aktuālu problēmu 22 respondenti uzskata **zīmju valodas tulku trūkumu**, (2004. gadā nebija problēmu virsotnē.) Bet par otru svarīgāko problēmu 6 atzina finansu līdzekļu trūkumu dažādās sfērās. Savukārt citi aptaujātie kritizē Komunikācijas centra darbu piemin **Liepājas kluba ēku stāvokli**, **Smiltenes Līvānu māju problēmas**, darbinieku kapacitāti un kvalitāti projektos, norūpējušies par **Nedzirdīgo skolas celtniecības pārtraukšanu**, zemo nedzirdīgo dzīves līmeni, informācijas trūkumu par studiju iespējām augstskolā „*Attīstība*” u.c.

LNS DARBS

Ar LNS darbu 79 aptaujātie ir apmierināti, 4 – nē, bet 17 – nezina vai nespēj atbildēt. **Par LNS darbu biedri izsakās visai atzinīgi**. Visvairāk minēti LNS projekti un remonts dažādās vietās. LNS darbinieki ir darījuši daudz, viņi ir atsaucīgi darbinieki utt. Aptaujātie izjutuši, ka LNS darbs nesis lielus augļus dažādās jomās.

ZVC DARBS

56 respondenti ir apmierināti ar Zīmju valodas centra darbu, bet 6 ne. Savukārt 38 atbildētāji nezina vai nav par to interesējušies. Optimisti priecājas par jaunām zīmju valodas grāmatām, video un disku mate-

riāliem, mājaslapas atvēršanu, ir apmierināti ar centra ieguldījumu zīmju valodas attīstībā un mācīšanās dzirdīgiem interesentiem. Neapmierinātie izsakās, ka trūkst informācijas par tā darbu un tiek lietotas nepareizas zīmes.

KOMUNIKĀCIJAS CENTRS

KC darbu 38 aptaujātie vērtē pozitīvi, turpreti 29 ne. Bet 33 nezina vai atbild izvairīgi. Lielākoties apmierinātie ir no citām biedrībām, bet rīdzinieki pārsvarā kritizē tā darbu. Pozitīvi domājošie uzskata, ka tulki, neskatoties uz lielo slodzi, strādā ar pilnu sparu, slavē tos kā kolosālus darbiniekus. Viens respondents pauž, ka KC rūpējas par tulkiem. Daži priecājas, ka tulks ir **Brigita Aldersone**. Neapmierināto grupa dusmojas par tulku trūkumu.

Sūdzību ir daudz: pakalpojumi ir ļoti dārgi, nevar dabūt tulkus, pakalpojumus nenodrošina izglītības iestādēs, tulki nav profesionāli, pārkāpj ētikas normas. No vadības puses nav jūtama pozitīva attieksme pret klientiem.

„KOPSOLĪ” DARBS

Apmierināti ir 78 lasītāji, bet 9 pret. Savukārt 13 nezina vai neprot atbildēt. Optimisti priecājas, ka sev nepieciešamo informāciju var atrast „*Kopsolī*”, ir daudz interesantu un vispusīgu aprakstu, regulāri iznāk, ir daudz jaunumu, laba un atsaucīga redakcijas komanda. Biedri atzīmē, ka tā ir vienīgā nedzirdīgo prese, kur var uzzināt vajadzīgo informāciju. Neapmierinātie pauž, ka par maz sportu aprakstu, pārāk gari raksti, maz informācijas, nemainīgs avīzes izskats, nodots rakstus nepublicē laikā. Daži vēlas, lai avīze būtu krāsaina, avīzes būtu pieejami zīmju valodā internetā.

LNSF DARBS

Par sporta organizācijas darbu apmierinātību pauž 24 atbildes, bet 12 ne. 64 aptaujātie nezina, jo par sportu neinteresējas. Apstiprinošos atbil-

dētājus priecē dalība daudzās sacensībās gan Latvijā, gan pasaulē, sportistu – jauniešu piesaiste sportam. Pārējie kritizē par vāju sportistu atbalstu, basketbola trenera trūkumu un mazām iespējām trenēties dažādos sporta veidos. Atzīmēts arī, ka nav informācijas par LNSF darbu. Daži sūdzas, ka nav iespēju nodarboties ar kādu izvēlēto sporta veidu.

SURDOCENTRA DARBS

53 atbildētāji izsakās pozitīvi, turpretī 4 ne. Savukārt 43 nezina vai neapmeklē šo centru. Daudzi atbild, ka, būdami nedzirdīgi, neizmanto centra pakalpojumus. Apmierināto grupa vērtē pozitīvi informāciju par tehniskiem palīgīdzekļiem, jaukos un atsaucīgos darbiniekus, noderīgos surdocentra piedāvājumus, kas vienmēr laikā dabūjami. Noraidošie sūdzas par garo rindu, surdotehnikas kvalitāti, aicina paplašināt izvēli ar modernākiem līdzekļiem, piemēram, ar tehniku, ko piedāvā www.viable.net.

REĢIONĀLĀS BIEDRĪBAS

Ar savas biedrības darbu apmierināti 82, bet viens pret. Nezina atbildēt 17. Nevienā aptaujas lapā nebija atrodamā kritika par vietējo biedrību darbu. Katrs vērtē savu biedrību, bet lielākā daļa rīdzinieku vērtē arī citas biedrības. Pozitīvi noskaņotie atbildētāji priecājas par daudziem pasākumiem un aktivitātēm biedrībās. Daži atzīmē, ka Valmieras un Rēzeknes biedrības strādā aktīvāk. Kāds jautā, kāpēc Rīgas biedrība nesūta informāciju pa e-pastu.

JAUNIEŠU ORGANIZĀCIJA

Apmierinātību pauž 41, bet 4 ne. Nezina, ko atbildēt, - 55. Daudzi ārpus Rīgas dzīvojošie un pensionāri neinteresējas vai nezina, ko organizācija dara. Zinošie pozitīvi vērtē daudzus pasākumus, ceļojumus, tusiņus un citas aktivitātes, interesanto uzvedumu „Pelnrušķīte”, iegūto informāciju no ārzemju pieredzes apmaiņām. Atzīmē, ka gudri jaunieši, daudz pozitīvu ideju, labi pašdarbnieki, sadarbība ar citiem, dalība otrajā Baltijas Nedzirdīgo jauniešu nometnē Lietuvā. Kritizētāji, pārsvarā pensionāri, iebilst: trūkst informācijas

par organizācijas darbu, neveidojas tilts starp jauniem un veciem cilvēkiem (*viņi vārās savā sulā un ar citiem nedzirdīgiem nekontaktējas...*) nav redzama jauniešu kustība, organizācijas mājaslapa netiek papildināta ar jaunumiem.

DRAUDZĪGĀS IESTĀDES

Par draudzīgāko iestādi visvairāk uzskata rajonu pašvaldības, pilsētu domes un sociālās aprūpes dienestus. Labi vārdi veltīti arī medicīniskām iestādēm un savām darbavietām. Piemin arī SIA „GE-Money”, kas uzdāvināja subtitru iekārtu Latvijas Nacionālajam teātrim. Projektu atbalstītāji slavē Sabiedrības integrācijas fondu, kas apstiprinājis LNS projektus. Valmieriešiem vienmēr draudzīga ir aptieka „Lauma”, SIA „Valmieras piens”, VTU „Valmiera”, „Valmieras mēbeles” u.c. Dažas biedrības pateicas avīzēm „Diena”, „Latvijas Vēstnesis”, „Rēzeknes Vēstis” u.c. Pārējie nosauc arī LNS „Dana”, Invalidu biedrību, Eiropas Savienības programmu „Jaunatnei”, „Samsung”, „Rimi”.

NEDRAUDZĪGĀS IESTĀDES

Uz šo jautājumu daudziem bija grūti atbildēt. Par nedraudzīgu viņi uzskata Latvijas televīziju, kas nenodrošina subtitrus raidījumos, arī valdību, policijas darbiniekus, Valsts ieņēmumu dienestu, ārstniecības iestādes, namu pārvaldes. Daži nosoda celtniecības firmas, kas algu izmaksā aploksnēs, citi dusmojas uz firmām, kas nevēlas pieņemt darbā nedzirdīgos.

NO VALSTS GRIB SAGAIĀT

Trīs lietas, ko nedzirdīgie visvairāk vēlas: lielākas pensijas, labas algas un atlaides transporta līdzekļos.

Nereti aptaujātie vēlas dzīves

labklājību, subtitrus televīzijas kanālos, sapratni, pretimnākšanu un lielāku uzmanību pret nedzirdīgajiem.

Pārējās vēlmes ietver labu darbu, lielāku atbalstu NVO, lētākas zāles, inflācijas samazināšanu, lielākas sociālās garantijas, remontu K/C „Rītausma”, metro Rīgā u.c.

NO LNS GRIB SAGAIĀT

Visvairāk cilvēku vēlas, lai LNS atrisinātu zīmju valodas tulku pieejamības problēmu. Liepājnieki gaida jaunu klubu. Citi vēlas vairāk interesantu pasākumu, rūpes par nedzirdīgajiem studentiem, LNS darbinieku laipnību un zīmju valodas prasmi, patīkamus pārsteigumus, vēl citus projektus, vairāk sadarbības savā starpā un ar citiem, ekskursijas, jaunus tehnikas palīgīdzekļus, klubu vadītājiem lielākas algas, vairāk informācijas no ārzemju pieredzes, „Kopsoli” – 4 reizes mēnesī, starptautiskās zīmju valodas kursus u.c.

NOBEIGUMĀ

Aptaujā visumā jūtama apmierināto skaita palielināšanās salīdzinājumā ar 2004.gadu (izņemot Komunikāciju centra vērtējumu). Demokrātiskā sabiedrībā ikvienam ir tiesības paust savu viedokli: kritizēt, nosodīt, slavēt vai izteikt komplimentus, bet vajag arī morāli atbalstīt iestādes, kurām klājas grūti, ņemot vērā to, ka visu LNS iestāžu darba iespējas lielā mērā nosaka valsts politika un līdz ar to finansiālās iespējas. ▲

Īsas ziņas par 100 respondentiem.

Visvairāk anketu aizpildījuši daugavpilieši (27); Smiltene – 11; Ventspils – 10; Rēzekne – 8, Kuldīga – 7; Liepāja – 7; Valmiera – 5; pārējie ir rīdzinieki. Aptaujas aizpildīja 40 nodarbinātie cilvēki, 34 pensionāri un 15 tādi, kas mācās; 10 bezdarbnieki. Vecuma sadalījums: līdz 20 g. – 5; 20 – 30g.– 17; 30 – 50g.– 28; no 50g. – vairāk – 46.

PATEICĪBA

Visiem aptaujas atbildētājiem avīze „Kopsoli” izsaka pateicību par piedalīšanos šajā aptaujā. Jūsu atbildes palīdzēs iestādēm uzlabot darbu, vairāk uzmanības pievēršot konkrētām problēmām, kuras satrauc LNS biedrus.

Redakcija pateicas Daugavpils biedrībai par aktivitāti un apbalvo interesantāko atbilžu autorus L. Golubevu, V. Āboltiņu, L. Šilinsku (*var saņemt personiski vai caur saviem RB vadītājiem, iegrizoties redakcijā*).

Paldies visiem reģionālo biedrību vadītājiem un Raiņa skolas skolotājai Inesei Immurei par palīdzību aptaujas vākšanā.

MAĢISKAIS SEPTIŅNIKS: SKAISTĀ DIENA PALIKS SIRDĪ VIENMĒR

Kā zināms, skaitļiem cilvēka dzīvē ir liela nozīme jau kopš pasaulē nākšanas brīža. Bet septiņnieks ir tas, kurš visiem nes laimi un veiksmi. Ir septiņi pasaules brīnumi, septiņas krāsas ir varavīksnei, nedēļā ir septiņas dienas, ir septiņi galvenie grēki un septiņi galvenie tikumi.

KĀZU BUMS

Daudzi pāri 2007. gada 7. jūliju bija izvēlējušies par savu kāzu dienu. Vai tiešām visi ticēja septiņnieka maģiskajam spēka, vai arī tas bija tikai modes kliedziens? Te nu, lūk, viens gadījums arī nedzirdīgo vidū – kāzas šai dienā nosvinēja **Vita** un **Uģis Stupāni**. Kā tas notika un kā viņiem klājas tagad? Nu tad visu pēc kārtas...

2007. gada 7. jūlijā Rīgas Sāpju Dievmātes katoļu baznīcā salaulājās Uģis un Vita, tapa laimīgs jaunais pāris. Kopš tās skaistās dienas ir pagājuši 7 mēneši... Viņi abi saka, ka ne brīdī nav nožēlojusi šo izvēli, ik palaikam atgriežas domās, pārcilā fotogrāfijas un ir tāda sajūta, ka skaistā laulību svinību diena sirdī paliks vienmēr.

Kāzas ir pagājušas, bet no tām palicis milzums daudz vēlējumu, sajūtu, dāvanu. To visu negribas pazaudēt, tāpēc viņi abi to atmiņā izdzīvo vēl un vēlreiz.

„Mēs vēlētos to visu atkārtot vēlreiz, tas bija tik forši,” – teic Vita un Uģis.

Viņi saprot, ka arī atmiņas ar gadiem pamazām zūd, tāpēc tās palaikam jāspodrīna, biežāk jāpalūkojas atpakaļ – kā tad īsti bija?

LIKTEŅĪGĀ SATIKŠANĀS

Tas bija pirms pāris gadiem LNSF sporta sacensībās Tukumā. Tur viņi nejauši satikās. Likās, katram bija savas interesantas domas, ar kurām padalīties. Rakstīja viens otram īsziņas, čatoja. Vēlāk sāka satikties, gāja uz kino (protams, ar popcornu un kokakolu), kopā apmeklēja dažādus pasākumus. Tā pamazām viens otru

tuvāk iepazīna, līdz kādu dienu abi saprata – tā ir mīlestība. Un tā kopā viņi jau ir vairāk nekā divus gadus.

Vita: *Patiesībā kāzas neplānojām. Bija labi kopā tāpat, kaut arī šad tad runājuši par to bijām. Kad uzzinājām, ka mums pieteicies bērniņš, nolēmām: ir jāprecas, lai mēs būtu īsti vecāki savam bērnam! Tomēr – mēs jau neprecējāmie tikai bērna dēļ. Esam mīlestībā nodzīvojuši gandrīz trīs gadus, mums kopā ir labi, un tas ir galvenais veiksmīgai kopdzīvei.*

Uģis: *Nebijām plānojuši precēties maģiskajā septiņniekā. Bijām pierakstījušies uz 26. jūniju. Radās iemesls, un datumu nācās pārcelt. Gājām pie mācītāja, un viņš pierakstīja mūs uz*

7. jūliju, sakot: „Esiet laimīgi.”

Sākumā nesapratām, kāpēc viņš tā saka, pēc tam padomājām... jā, 7 ir laimīgais cipars. Protams, bijām priecīgi, ka tā sagadījies, un ticējām – septiņi būs mums laimīgais cipars visai

dzīvei. Mēs arī tagad esam pārliecināti, ka šī diena mums ir īpaši labvēlīga.

Vita: *Ceļā uz laulībām bija viena lieta, kas jāatrisina: man vēl vajadzēja kristīties, lai varētu laulāties baznīcā. Ar grūtībām sameklēju krustmāti, kādu no mana tēta paziņām. Teikšu, arī tā bija laimīga izvēle – viņa man ir tik brīnišķīga un laba! Tad sekoja daudzi citi darbi. Gājām mācībā pie mācītāja, dokumentus kārtojām, svinību vietu sameklējām.*

Uģis: *Mēs negribējām laulāties dzimtsarakstu nodaļā, jo tajā nav tāda svinīguma un atbildības sajūtas par to, ka esam pieņēmuši ļoti svarīgu lēmumu, sakot jāvārdū.*

Kad ar laulību lietu viss bija nokārtots, tālāk risinājām praktiskus jautājumus – par tērpiem, gredzeniem utt. Tērpus pirkām veikalā, gredzenus Galerijas centrā...

TUVOJOTIES LAULĪBU CEREMONIJAI

Vita: *Atceros, no rīta piecēlos ar neskaidru domu... KĀZAS! Mamma bija jau pamodusies, ielēja man kafiju un mudināja brokastot, bet es nespēju ne dzert, ne ēst.*

Drīz vien arī friziere bija klāt: paskatījās uz manu kleitu un tai atbilstoši sacirtoja matus, spirālveidīgās cirtās.

Pēc dažām stundām biju pilnībā gatava ceremonijai. Uģis ar Jāni Casno (viņa māsasvīrs) atbrauca ar pašu izpušķotu auto un līgavas pušķi. Man Uģis pasniedza ziedus, padzērām kafiju, uzkodām un devāmies uz baznīcu.

Jutos ļoti neparasti, satraucoši un nemierīgi – jo tuvāk laulību vietai, jo

Mēs ļoti priecājamies, ka bērniņš atradis ceļu pie mums tieši tagad. Mums liekas, ka mūsu bērnam ir vienalga, vai mums ir īrēts vai pirktas džīvoklīs, galvenais, lai mums netrūktu mīlestības ne pret bērnu, ne starp mums abiem - meitiņas vecākiem.

vairāk.

BAZNĪCĀ

Visi bijām uztraukušies, kad devāmies baznīcā. Tradicionāli kāzu gadījumam ceremonija ilga kādas pāris stundas. Sākumā mūs iepazīstināja ar baznīcā laulāto likumu, tad sekoja mācītāja runa un pēc tam zvērests, kas mums bija jāatkārto. Pēc tam apmainījāmies ar gredzeniem, parakstījāmies, arī vedēji. Ceremonijas vadītājs mūs apsveica un – viss bija galā! Paldies krustmātei Jolantai Maļko par tulkošanu.

NOMIERINĀŠANĀS

Tālāk jaunais pāris devās pastaigā pa Vecrīgu, fotogrāfēja nedzirdīgs fotogrāfs – Mareks Kaidašs. Paldies viņam par darbu! Visi Daugavas krastmalā saskandināja šampanieša glāzes un dalījās priekā ar radiem un draugiem.

Pēc tam fotosalonā „Flēra” tapa bildes atmiņai. Fotogrāfe bija ļoti laipna un saprotoša, arī bildēm kvalitāte laba, bet būtu vēl jaukāk, ja jaunlaulātie fotografētos pie jūras – tā ir labākā vieta, kur sanākt romantiskas bildes, jo var justies brīvi. Bet nevarēja paredzēt, kāds būs laiks, - ja nu lietains? Tāpēc Vita un Uģis tādu variantu neizvēlējās.

UZ SVINĪBU VIETU

Kāzu mielasts bija klāts ārpus Rīgas, kādā viesu namā Ogres rajonā. Ceļā uz to vedēji Daina Platace un Dainis Liepiņš bija izgudrojuši visādas jaukas, patīkamas lietas.

Pirmā apstāšanās pie hidroelektro stacijas. Ejot pāri tiltam, jaunais pāris skaitīja soļus. Cik soļu sanāks, tik gadu arī pavadīs kopā! Laiks bija silts un patīkams, tā soļot kopā – jauki.

Tālāk sekoja Doles sala. Ceļā uz to pārim tika skandēta serenāde, kā arī daiļas meitenes demonstrēja čigānu dejas. Vedēji uzdeva Vitai un Uģim uzrakstīt piecus jaunības grēkus, tad sadedzināja to lapu un pelnus jaunais pāris iekaisīja ūdenī. Tas nozīmē: grēki ir jāaizmirst un jāsāk jauna, skaista dzīve.

Vēl bija jāraksta, ko tad abi noteikti vēlas, lai dzīvē piepildās. Tas papīrs

tika ielikts pudelītē un ierakts savas mājas pagalmā. Kad paies 5 gadi, tad Vita ar Uģi varēs izlasīt, ko kāzu dienā vēlējušies – vai tas būs piepildījies, kā cerēts?

Jaunam pārim šī vieta ļoti patika, skaista daba, šūpoles, plašs pagalms, tik brīnišķīgi kā pasakā!

SVINĪBU VIETA „VECUPE”

Vita: Pie svinību namiņa simboliski vērām savas jaunās dzīves vārtus, izgriezām sirsniņu, sasitām šķīvi gabalu gabalos, un ticējums saka – tāpat būs daudz bērnu...

Kamēr Uģis izgatavoja ratiņus, man bija jāsaģērbj bērniņš.

Uģis: Man jau likās, ka tūlīt pagēibšu, ja nedabūšu kaut ko apēst. Emocijas un savīļņojums bija liels, noskaņa ļoti aizkustinoša, kad visi tā kopā ap mums – radi, draugi, tuvi cilvēki. Jutu, ka šī diena būs viena no laimīgākajām manā mūžā.

Vita: Esmu ļoti pateicīga vedējiem, ka viņi iztika bez garām ievadrinām un viss noritēja tik raiti un mīli.

Galds bija garšīgi un skaisti klāts ar aukstām uzkodām. Muzikantu nebija, bet mūzikas, rotaļas un jautrības netrūka. Kad atskanēja pirmais valsis, visi sadevās rokās un mēs ar Uģi dejojām valsi. Sanāca labi! Pamazām pievienojās citi, un lielais uztraukums norima. Vedēju sarīkotās dažādās spēles visos izraisīja lielu jautrību.

MICĒŠANA

Laiks pagāja ļoti ātri, un, lūk, pusnakts jau klāt! Vedējmatē noņēma ligavai plīvuru, jaunais vīrs ar sievu pateicās visiem viesiem, pasniedza dāvanas vedējiem un vecākiem. Tad nāca lielā, skaistā kāzu torte! Sekoja atkal dejas un rotaļas.

Vita: Mums uzvilka kopīgu naktskreklu. Un tad devāmies uz Jūrmalu, kur pavadījām medus ... nedēļu. Viss bija tik brīnišķīgi!

Žēl, ka mūsu diena pagāja tik ātri, labprāt to visu atkārtotu!

Uģi, ko tu ieteiktu jaunajām ligavām?

Kāzām jāgatavojas savlaicīgi, nevar pēdējā dienā saķert neiespējamo. Ir labi jāizguļas, jo kāzu diena paņem daudz

enerģijas. Nepārspīlēt ar greznību un lieliem izdevumiem, arī pēc kāzām būs jādzīvo.

Izbaudiet pirmskāzu laiku, jo pašas svinības ir ļoti, ļoti, ļoti īsas!

Vita, ko tu ieteiktu ligavaiņiem?

Saprast savas topošās sievas, ligavas, kuras ir nedaudz stresainas un sanervozējušās. Būt kopā ar viņām, atbalstīt visos jautājumos, palīdzēt arī finansiāli – iespēju robežās.

Bet pāri visam tam: izbaudīt pilnībā to laimes sajūtu, kas tajā laikā jūs pārņēmusi, darīt to pēc iespējas dziļāk, ilgāk, lai pēc dažiem gadiem nebūtu tāda sajūta, ka vienkārši dzīvo kopā pieraduma pēc un tāpēc ka negribas vairs neko mainīt. Atcerieties! reizēm arī apnik!

UN TAD NĀCA PASAULĒ...

Meitiņa Sāra Ramona piedzima 2007. gadā 3. novembrī pl. 1. 07 Rīgas Dzemdību namā.

Jaunie vecāki: Mēs ļoti priecājamies, ka bērniņš atradis ceļu pie mums tieši tagad. Ir cilvēki, kas domā – vispirms jāuzceļ māja, jāiegādā automašīna, jāizveido laba karjera, jānodrošina labi ienākumi utt., pēc tam tikai var plānot bērnu. Tad, kad visa dzīve ir perfekti sakārtota.

Mēs uzskatām, ka tas ir muļķīgi. Mums liekas, ka mūsu bērnam ir vienalga, vai mums ir irēts vai pirkti dzīvoklis, galvenais, lai mums netrūktu mīlestības ne pret bērnu, ne starp mums abiem – meitiņas vecākiem. ▲

Šī intervija gatavota par godu Visu milētāju dienai - Valentīna dienai 14. februārī.

IRĪNA KRISTOFOROVA

ATSKATS VĒSTURĒ: FIZKULTŪRA – CEĻŠ UZ SPORTU

Pašos pirmsākumos sportā galveno organizatorisko funkciju veica nedzirdīgo bērnu skolās – Valmieras, Rīgas, Jelgavas un Laizānu Valsts kurlmēmo internātskolās. Tur blakus zinību mācību priekšmetiem vienmēr bija arī fizikultūra.

Fizikultūras skolotāji centās ieaudzināt bērnos pareizu stāju, drosmi, veiklību, mācīja bērniem dažādas fiziskās audzināšanas nodarbes, jo vingrošana taču ir visu sportisko sasniegumu pamatā.

Bieži skolu organizētos pasākumos bērni uzstājās ar priekšnesumiem akrobātikā, vingrojumos ar dažādiem priekšmetiem: bumbām, apliem, lentām, vēdekļiem u.c. Šie numuri arī dzirdīgos skatītājus valdzināja ar ritma, mūzikas un kustību apvienojumu un īpaši atdzīvināja koncertprogrammas.

Daudz tika darīts, lai visiem – bērniem, padsmiņniekiem, jauniešiem – tiktu ieaudzināts veselīgs dzīvesveids. Tālāk visu noteica viņu pašu intereses, vēlmes. Vieni nopietni pievērsās sportam, citi sportoja veselībai un dzīvespriekam.

VIDZEMĒ – SKRĒJIENS AP SKOLU

Vidzemes kurlmēmo biedrībā sporta darbs vērsās plašumā, pateicoties Valmieras Kurlmēmo skolas fizikultūras skolotāja H.Trauberga aktivitātei. Viņš ļoti aktīvi skolēnus iesaistīja sportā. Bijušie audzēkņi atceras, ka viņš, neskatoties uz laika apstākļiem, "nežēlīgi" licis bērniem katru rītu skriet ap skolas ēku un mazgāties aukstā ūdenī. Viņa audzēknis A.Celms ieguva Vidzemes apgabala labākā mazpulcēna nosaukumu, vēlāk izturēja pārbaudījumu un ieguva Diženā mazpulcēna nosaukumu.

1927.gadā Traubergs aizveda bērņus uz Rīgu piedalīties skriešanas stafetē, kur valmierieši pārspēja Rīgas Kurlmēmo skolas komandu un saņēma balvu – grāmatu, ko

pasniedza toreizējais Izglītības ministrs Rainis. H.Traubergs izaudzināja un izvadīja dzīvē daudzus lieliskus sportistus:

V.Bitīti, V.Cīruli, V.Jāņkalnu, A.Celmu, A.Jāņkalnu, G.Briedi un citus, kuri spēja sportā cīnīties kā līdzīgi starp dzirdīgajiem sportistiem.

RĪGĀ – SKOLAS VINGROTĀJAS PIRMAJĀ VIETĀ BALTIJĀ

Rīgas skolā darbojās vieglatlētikas, galda tenisa, šaha un mākslas vingrošanas sekcijas. Skolas vingrotājas māsas J. un Č.Lazdānes un Dz.Brante izcīnīja 1.vietu Baltijas republiku kurlmēmo pašdarbības skatē Tallinā (1959).

No Rīgas skolas nākuši daudzi labi sagatavoti un meistarīgi šahisti – A.Koļesņikovs, brāļi PunĒ.Kluši, A.Aramins, G.Krāģis, D.Zvanītāja, A.Zaiceva, J.Bočkāne u.c.

Priekšplānā (vidū) - raksta autore

Viņu izaudzināšanā liels nopelns bija Rīgas skolas direktoram A.Pārupem. Šahs bija viņa aizraušanās un hobijs.

No šīs skolas nākuši arī daudzi spēcīgi galda tenisti - S.Rozenbergs, V.Kapenieks, Dz.Ozoliņš, A.Daubars, A.Klievēns, D.Zvanītāja, E.Žukauska, H.Klapote u.c.

SPORTOJA ARĪ LATGALĒ UN ZEMGALĒ

Laizānu skolā darbojās sporta skolotāja J.Ozola. Audzēkņi regulāri

piekopa rīta vingrošanu, rīkoja volejbola un galda tenisa sacīkstes.

Jelgavas kurlmēmo skolā bērņi vairāk interesējās par galda spēlēm - novusu, šahu un galda tenisu. No šīs skolas nākuši spēcīgie šahisti V.Čūra (Vētra) un M.Gulbis.

TĀ VEIDOJĀS JAUNO SPORTISTU NĀKAMĀ MAINĀ

Skolas darīja daudz, lai sagatavotu sportistus mūsu biedrības izlasei.

Vācot materiālus, jautāju vadošajiem sportistiem – kā sākāt interesēties par sportu? Ļoti bieži atbilde bija tik parastais stāsts par fiziskās audzināšanas nodarbībām skolās. Tieši tur radusies interese un ieaudzināta mīlestība uz sportu.

Mūsu sporta dzīves attīstība vienmēr bijusi cieši saistīta ar dzirdīgo sporta dzīvi. Par to liecina nedzirdīgo sportistu aktīvā līdzdalība dažāda

mēroga dzirdīgo sacensībās ar atzīstamiem panākumiem – galda tenisā, šahā, novusā, futbolā.

Ik palaikam vērojami panākumi dažādos sporta veidos. 1960.-1980. gadā ziedu laiki bijuši vieglatlētikā un galda tenisā, vēlāk

orientēšanās sportā un peldēšanā.

Kad par Rīgas nedzirdīgo bērņus skolas fizikultūras skolotāju sāka strādāt J.Puhovs, uzplauka skolēnu aktivitāte sportā, it sevišķi peldēšanā un basketbolā.

Tika regulāri organizētas sacensības un gūti labi panākumi Baltijas republiku skolēnu spartakiādēs (šahā, dambretē, galda tenisā, basketbolā un peldēšanā). No šo sacensību dalībnieku vidus vēlāk nāca kandidāti mūsu republikas pieaugušo izlasei.

✍ No J.Bočkānes gatavotajiem materiāliem par Latvijas nedzirdīgo sporta vēsturi.

TURPINĀS AKTIVITĀTES REĢIONOS

RĒZEKNĒ

Saruna ar aktivitātes vadītāju Sandru Gerenovsku.

Jums Rēzeknē 26. janvārī bija pasākums projektā, mutvārdu žurnāls "Es mīlu Latviju", kādas tēmas tur pārrunājāt?

Informējām un pārrunājām izmaiņas dažādos likumos un noteikumos, kuri stājas spēkā ar 1. janvāri. Piemēram, izmaiņas 2. pensiju līmeņa darbībā, izmaiņas vecāku pabalsta piešķiršanā, bezdarbnieka pabalsta piešķiršanā. Piedalījās 41 dalībnieks.

Pastāsti, kā tev izdodas cilvēkus ieinteresēt apmeklēt šos pasākumus, tu iepriekš viņus apziņo, lai nāk un piedalās?

Mutvārdu žurnālus parasti cenšos organizēt tādā laikā, kad var atnākt vairākums, jo bezdarbnieku mums tikpat kā nav. Piemēram, decembrī organizēju tajā dienā, kad iekrita arī atvadas no vecā gada. Cenšos stāstīt vienkāršā valodā, pārjautāju, vai saprata, bieži atgriezās pie tēmas un pārrunājam, paanalizējam.

Kā viņi uzzina, kad būs kāds pasākums?

Es daru tā: izlieku informāciju uz ziņojumu dēļa, bet, tā kā daudzi ikdienā strādā un nav iespēju tik bieži iegriezties biedrībā, tad es visiem, kuriem ir mobilie, paziņoju caur internetu, bet tiem, kuriem nav, ja dzīvo ārpus Rēzeknes, tiem sūtu īsu vēstuli ar paziņojumu, ka notiks tāds un tāds pasākums tikos un tikos, lai atbrauc un piedalās. Šāda apziņošana mums aizņem apmēram divas stundas.

Tad jau sanāk tev papildus darbs, šāda individuāla pieeja.

Nu kāds papildus darbs, es tā daru jau sen, visi pieraduši. Arī tajā projektā, kurā katram nedzirdīgajam sūtīja informējošus bukletus par gaidāmajiem pasākumiem, es vienalga turpināju ziņot šādi, jo visi pieraduši un gaidīja.

Kādi cilvēki nāk uz konsultācijām un ko vēlas noskaidrot?

Ar konsultācijām ir citādi, jo, redz, visi pieraduši, ka viņu vietā tās birokrātiju lietas izdara cits. Es daru tā: piemēram, iepriekšējā mēnesī es jau izvēlos tēmu, tad skatos, kuram tā būtu tuvāka, nepieciešamāka, un tam cilvēkam tad paziņoju: tad un tad, tikos un tikos lai viņš ierodas pie manis. Viņš atnāk, un es saku: nu tā, draugs, tagad drusku pastrādāsim. Un tad tik uz priekšu, sākumā viņam parādu paraugus, izskaidroju, tad saku: pamēģināsim tagad paši tās veidlapas aizpildīt!

Kopā mācāmies aizpildīt. Tad iedodu viņam līdzi, lai viņš varētu uzrakstīt pats bez tulka palīdzības nu kaut vai pašus vienkāršākos iesniegumus.

Uzjautrināji, šķiet, ka reizēm tev īstas kara viltības jāizgudro.

Savādāk nevar - ja neder šie paņēmieni, tad ir jāmeklē citi. Kādā citā projektā biju mēģinājusi "baidīšanas" metodi, dažiem ar biežāku ādu laba metode! Cilvēkam pasaka: nenāksi tagad, kad ir iespēja un projekts nodrošina konsultācijas par velti, tad vēlāk, kad tev pašam vajadzēs, rakstīsi pats.

Ar tiem, kuri m ā c ģ j u š i e s latviešu skolā, mazāk problēmu, bet ar tiem gan grūti, kuri gājuši krievu

skolā, sākumā vispār mācāmies rakstīt latviešu burtus, tad pašu iesniegumu vai ko citu.

DAUGAVPILĪ

Uz jautājumiem atbild Elvīra Čaika, aktivitātes vadītāja.

Kādi cilvēki nāk uz latviešu valodas konsultācijām un ko viņi vēlas uzzināt?

Uz konsultācijām par latviešu valodu nāk cittautieši, kuri vēlas uzzināt, kā pareizi uzrakstīt iesniegumus, paskaidrojumus, visdažādākos dokumentus, kas saistīti ar nodarbinātības jautājumiem.

Kādā līmenī cittautieši jūsu biedrībā vispār pārzina latviešu valodu?

Ir grūti, bet viņi tomēr cenšas rakstīt. Jāatzīst, no sākuma viņiem bija kauns, ļoti daudz kļūdu bija.

Un tu iedrošināji, vai ne?

Nu protams!

Vai nevari pastāstīt kādu konkrētu gadījumu? Kādi cilvēki vairāk nāk, veci vai jauni, vīrieši vai sievietes?

Uz konsultācijām nāk līdz pat pensijas vecumam, gan vīrieši, gan sievietes.

Mums bija tādi gadījumi, ka nedzirdīgajiem vajadzēja uzrakstīt iesniegumu, piemēram, par to, ka grib iestāties biedrībā, bet viņi to neprata. Pat nezināja manu vārdu un uzvārdu.

Un kā ar pasākumiem? 19. janvārī jums bija interešu klubs "Es gribu būt Latvijas pilsonis"?

Daugavpīlieši mācās Latvijas himnu

Visiem patika tas, ka varēja mācīties valsts himnu, ne tikai nelatvieši, bet arī latvieši mācījās.

Bija arī informēšana par to, kas ir Satversme, protams, arī nelatvieši mācījās, mēs no sākuma nelatviešiem krievu valodā izskaidrojām.

☐ Vai krievu zīmju valodā?

Jā. Mēs ar tulku vienmēr no sākuma skaidrojām krievu, pēc tam latviešu valodā. Jo mums jau te pārsvarā vairāk ir krieviski runājoši cilvēki. Ja runāsim tikai latviski, viņi daudz ko nesapratīs.

VALMIERĀ

Valmierā 26. janvārī notika latvisko tradīciju vakars „Sērsnu laiks”. Bet 29. janvārī mutvārdu žurnāla „Es mīlu Latviju” tēma bija patriotisms un slavenie Latvijas hokeja fani. Par savu fanošanu un to, kas viņus pamudina to darīt, pastāstīja fani no pašu biedrības. Atvēlēsim vienai no viņiem pateikt dažus vārdus arī šeit.

Uz jautājumiem atbild Iveta Lāce.

☐ Vai vari pastāstīt, kāpēc mutvārdu žurnāla „Es mīlu Latviju” pasākumam izvēlējāties tieši šādu tēmu – par Latvijas hokeja faniem?

Tāpēc, ka sports popularizē valsti vairāk nekā visas PR kampaņas un Ārpolitikas institūti kopā. Fani savukārt ir valsts iedzīvotāju kultūras spoguļis; par Latvijas faniem daudz runāts ārzemju presē, un arī fanu kustība ir reizēm politiska, kā, piemēram, balsojumā pret iestāšanos ES. Fani reizēm ir vienīgie, kas patiešām no sirds dzied LV himnu. Fanošana vislabāk ļauj izjust piederību Latvijai.

☐ Kā jūsu auditorija uztvēra šo tēmu, bija pārsteigti?

Jā, un ar interesi klausījās, jo daudzi nezināja par fanu kultūru, par paradumiem, par tradīcijām arēnā, nezināja, ar ko atšķiras futbola fani no hokeja faniem un tamlīdzīgi.

Pasākumā mēs bijām trīs fani, kuri stāstīja savus iespaidus – es, mans vīrs Māris un Aivars Purmalis no mūsu biedrības. Mēs ar Māri jau esam

fanošanas veterāni, bet 2006. gadā Rīgā arī Aivars Purmalis bija uz Pasaules čempionātu, redzēja to daudzgalvaino, krāsaino pūli un bija aizgrābts no tā skata! Aivars visu mūžu tikai pa TV sportu bija skatījis, bet mēs viņam dzimšanas dienā uzdāvinājām biļetes, un viņš bija laimīgs, ka savā mūžā pirmo reizi redz savām acīm īstu hokeju un arī visus košos fanus, lielos karogus, šausmīgo troksni, visu to atmosfēru, ko nevar aprakstīt, kas katram pašam jāizjūt.

☐ Kad un kāpēc tu pati sāki fanot?

Es vienkārši respektēju vīra aizraušanos, neīgņojos, ka viņš stundām pa TV skatās futbolu un hokeju. Tad Latvijas futbola izlase tika uz Eiropas čempionāta finālturnīru Portugālē un vīrs ierosināja braukt. Un, tā kā visu daru pamatīgi, gāju uz visām spēlēm un auroju līdz aizsmakumam. Ar to pašu arī saslīmu. Un nevis ar aizsmakumu, bet gan ar fanošanu. Diemžēl Latvija futbolā vairs neko neparādīja, tā nu pārmetāties uz hokeju. Vispār jau hokeja fani ir artistiskāki, izdomas bagātāki uz kostīmiem, bet futbolā vairāk ir tieši fanu savstarpējās cīņas stundu pirms spēles - kura arēnas puse pārblaus pretinieka fanus.

Latvijas fanu pūli visi ir kvēli Latvijas fani un līdz ar to patrioti.

Mūsu barā bija arī krievi un pat čēcens, kurš fanoja daudz karstāk par remdenajiem latviešiem.

Kāds no faniem teica tā: nu nepatīk man futbols, jo švaki tie mūsējie spēlē, bet es jau esmu Latvijas fans, nevis futbola fans.

☐ Vai, cik skaisti pateikts! Vai nevari pastāstīt kaut ko par otro jūsu biedrībā organizēto pasākumu janvārī?

Mēs noorganizējām latviešu tradīciju vakaru „Sērsnu laiks”, tas notika 26. janvārī. Sērsnu laiks faktiski ir martā, bet tas pats ir arī laiks ziemas pārejai uz pavasari, līdz Lieldienām. Pasākumā zīmējām, stāstījām seno latviešu gada iedalījumu gadskārtās. Ir četri gadalaiki un astoņas gadskārtas.

☐ Un kā jūsu biedrībai veicas ar konsultācijām latviešu valodā? Par kādiem jautājumiem cilvēki vēlējas saņemt konsultācijas?

Ja mēs paņemam kaut vai Zemesgrāmatas apliecību un palasām - katrs otrais vārds ir nesaprotams! Piemēram, par īpašuma nodokli dzīvoklim zem mājas zemes “domājamās daļas” – nu nespēj nedzirdīgais saprast, kas tā par zemes daļu, kura ir domājama!

Tad vēl – ar jauno gadu mainījās elektrības maksāšanas sistēma, visiem ir piesūtītas vēstules un jauni kvīšu paraugi, katrs otrais nāk un prasa, lai paskaidro, kas tas par jaunu līguma numuru. Tik svarīgās lietās cilvēki grib pilnīgu skaidrību, baidās kaut ko pārprast.

Vēl viens piemērs: pašvaldība izdod saistošos noteikumus, kam pienākas kāda sociālā palīdzība, un tur ir tādas tabulas, kā aprēķina “trūcīguma līmeni” - daudziem neskaidri termini, piemēram, “vienā saimniecībā dzīvojošiem” – nu un cilvēki brīnās, ka viņi taču dzīvojot pilsētā, dzīvoklī, nevis lauku „saimniecībā”. Un tādu neskaidrību ir ļoti daudz.

TU ESI ĪPAŠS!

Tāda bija tēma vienai no interesantākajām lekcijām projekta ietvaros notikušajā seminārā „Vienādas iespējas visiem”, kurā piedalījās biedrību un projekta aktivitāšu vadītāji.

Semināra nodarbību tēmas bija sagatavotas atbilstoši projekta tēmai – par etnisko integrāciju, par to, kā motivēt cittautiešus iesaistīties integrācijas pasākumos, mācīties latviešu valodu, iegūt pilsonību.

Semināra pasākumi ilga divas dienas, katru dienu notika divas lekcijas un divas paneldiskusijas, kurās dalībnieki varēja apmainīties ar pieredzi, diskutēt un atklāt jaunus atziņas un pieejas etnisko problēmu risināšanai vietējā nedzirdīgo kopienā.

Savukārt aktivitāšu vadītāji ieguva praktiskas un nepieciešamas zināšanas, piemēram, psiholoģijā, lai sekmīgi varētu veikt savus uzdevumus projektā. Lekcijās uzsvars tika virzīts uz psiholoģisko analīzi, uz to, kā motivēt vietējos nedzirdīgos cittautiešus iekļauties valstī, savā organizācijā utt notiekošajās norisēs, piedalīties nedzirdīgo kopienas dzīvē un latvisko tradīciju pasākumos.

Galvenais, kas jāatceras: šādi iekļaušanai jāno tiek pilnīgi brīvprātīgi, nevienam neko nedrīkst uzspiest.

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība. Šis materiāls ir sagatavots ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par šeit ievietoto materiālu saturu pilnībā atbild to autors Zigmārs Ungurs, un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības viedokli.

„TEĀTRIS IR VAJADZĪGS, LAI AIZMIRSTU BĒDAS UN SĀPES...”

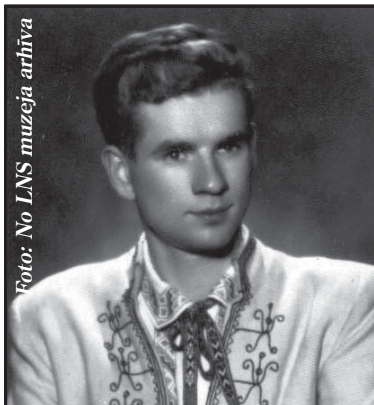

Foto: No LNS muzeja arhīva

Anatolijs Stepaņuks

Dzimis: 1931. gada 5. jūlijā, Daugavpils rajonā

Mācības: Rīgas Valsts kurlmēmo skolā

Darbs: dažādos galdniecības uzņēmumos
LNS iestājies 1952. gadā

Sabiedriskais veikums: pašdarbības kolektīvu dalībnieks, sportists, LNB un Rīgas nodaļas Revīzijas komisijas loceklis, LNB un LNS kongresu delegāts

2007. gadā apbalvots ar **LNS Goda biedra nosaukumu**

Inese Immure,
teksts un foto

Anatolijs Stepaņuks plašākā nedzirdīgo sabiedrībā pazīstams kā daudzpusīgs mākslinieciskās pašdarbības dalībnieks – aktieris, dejotājs, mīms, burvis.

Vairāk nekā pusgadsimtu viņš ir uzticīgs nedzirdīgo kultūras centra „Rītausma” drāmas ansamblim. Spēlējis daudzas interesantas lomas: Kangaru J.Raiņa lugā „Uguns un nakts”, kalēju uzvedumā „Paradīze” (pēc R.Blaumaņa noveles motīviem), Skolotāju izrādē „Maksis un Morics” (pēc V. Buša slavenā stāsta), muižnieku Ž. B. Moljēra lugā „Skopulis”, Tīrotāju iestudējumā „Mazā raganīša” (veidots pēc O. Preislera darba) u.c. lomas. A. Stepaņuks bijis aktīvs sportists. Darbojies LNB CV un Rīgas nodaļas revīzijas komisijā, kā delegāts piedalījies daudzos Nedzirdīgo biedrības kongresos.

Anatolijs Stepaņuks atbild uz jautājumiem!

PAR BURVJU MĀKSLU

Cirka un burvja mākslu apguvu pašmācības ceļā, kā arī studējot speciālas grāmatas. Tās gan bija krievu valodā. Daudz ko aizguvu no Rīgas cirka uzvedumiem. Sagatavot burvju trikus nav viegli un vienkārši. Vispirms – grūti sameklēt vajadzīgos rekvizītus priekšnesumiem. Vēl – ir jābūt ļoti veiklām un plastiskām rokām. Protams, gribēju mācīties pie profesionāla burvja. Nedzirdīgo

biedrība bija sarunājusi kādu cilvēku, kas mani un vēl citus nedzirdīgos mācītu, bet nesanāca. Nožēloju, ka maz laika veltīju burvju mākslas apgūšanai, tad rezultāti noteikti būtu labāki. Tam pietrūka laika, jo es vēl aizrāvos ar pantomīmu, spēlēju teātri, dejuju tautas dejas.

PAR SPORTISTA GAITĀM

Savā laikā biju labākais augstlēcējs Nedzirdīgo biedrībā. Kopā ar Aleksandru Celmu trenējāties slēpošanā un lēkšanā no trampļina. Arī slidoju ziemā, bet vasarā vēl aktīvi nodarbojos ar riteņbraukšanu un tūrismu. Laikam jau mani bija viegli pierunāt. Kur lūdza, tur piedalījos. Tas jau ļoti traucēja sportiskai izaugsmei. Nevarēju tā īsti pilnveidoties nevienā jomā.

KO DOD

TEĀTRA SPĒLĒŠANA

No labās: Anatolijs lugā „Skopulis”
(no LNS muzeja arhīva)

Teātris man dod daudz. Vēl tagad katru trešdienu pēc darba braucu uz mēģinājumiem „Rītausmā”. Ko es viens pēc darba mājās darīšu! Man nepieciešama sabiedrība! Teātris man ir vajadzīgs, lai aizmirstu bēdas, sāpes, lai varētu priecīgi dzīvot un skatīties uz priekšu. Tagad gan ir traki, jo mūsu nedzirdīgo teātra trupai trūkst vīriešu. Pašlaik esmu vienīgais. Citiem vairs nav laika – problēmas ar naudu, darbu. Inflācija uztrauc, jādomā, kā izdzīvot. Mēs varētu iestudēt daudzas foršas lugas, bet nav to vīriešu lomu izpildītāju. Ar interesi noskatījos nedzirdīgo čehu un vāciešu uzstāšanos Nedzirdīgo dienas pasākumā Kongresu namā. Kā gribētos ar nedzirdīgo ārzemju teātriem sakontaktēties, no viņiem kaut ko pamācīties! Bet nav ko sapņot par to – mans laiks jau ir pagājis, jo tas skrien tik ātri uz priekšu...

BEZ DARBA NEVAR

Pēc Rīgas Kurlmēmo skolas beigšanas (1953) uzreiz sāku strādāt par galdnieku fabrikā „Rīgas mēbeļnieks”. Pēc tās likvidācijas atradu darbu Rīgas mūzikas instrumentu fabrikā, tur biju stiklotājs, tad slīpētājs. Plānu pildīju, tiku pat Goda plāksnē. Pēc tam atkal ilgus gadus nostrādāju par galdnieku Rīgas viesnīcu trestā, vēlāk līdz pensijai Siguldā, galdniecībā.

Lai gan esmu pensijā, bez darba nevaru. Ko sēdēšu mājās?! Būtu man vēl ģimene... Esmu atradis galdnieka darbu Neredzīgo uzņēmumā. Tur varu kontaktēties ar cilvēkiem. Iespēja strādāt ļauj man justies jaunākam.

ĢIMENE

Kā daudzi citi nedzirdīgie pāri, arī mēs ar Eleonoru iepazīnāties nedzirdīgo klubā Jāņa sētā. Kopā izaudzinājām divus dēlus. Mums palīdzēja arī vecmāmiņa. Bet šobrīd esmu viens pats. Sieva Eleonora ir mirusi, dēliem savas ģimenes. Vienam jau ir divi bērni, otram trīs. Žēl, ka mana mīļā Eleonora tā arī neredzēja savus mazbērnus.

TĀDA BIJA BĒRNĪBA

Esmu dzimis 1931.gadā Daugavpils rajona „Avotiņu” mājās, netālu no Stropu ezera. Mājas kara laikā nodega. Ģimenē biju sestais, jaunākais bērns. Man ir piecas māsas. Mana māte bija mājsaimniece, rūpējās par bērnu audzināšanu. Viņa vēl bija adoptējusi trīs zēnus bāreņus. Tēvs sākumā strādāja par rakstvedi, vēlāk savā lauku saimniecībā. Dzirdi zaudēju viena gada vecumā, kad man bija sacēlusies ļoti augsta temperatūra. Ārsts mani uzskatīja par bezcerīgu, bet izglāba kāda veca dziedniece. Ar vienu ausi dzirdu kādus trokšņus. Dzirdes aparātu nelietoju, esmu par slinku... Ja to lietotu no bērnības vai jaunības, tad – cita lieta.

SKOLOŠANĀS

Rīgas Kurlmēmo skolu sāku apmeklēt ļoti vēlu, tikai 13 gadu vecumā, pēc kara. Vispār mamma nezināja, ka pastāv speciālas nedzirdīgo skolas. To bija uzzinājusi mana vecākā māsa. Kara gados valdīja nedrošība un neziņa, tāpēc vecāki baidījās mani sūtīt skolā.

Tā uz skolu atnācu kā liels puika. Man bija mute vaļā, kad pirmo reizi ieraudzīju bērnus sarunājamies zīmju valodā. Sākumā neērti jutos, kautrējos no bērniem, kuri runāja zīmju valodā. Vēlāk to iemācījos. Skolu ātri pabeidzu, jo mani pārcēla no 1. uz 3. klasi, tad uz 5. klasi.

BIJIS KLĀT VISOS

LNS KONGRESOS

Agrāk lēmumus bija vieglāk pieņemt. Nedzirdīgo biedrībai

piederēja trīs ražošanas uzņēmumi, kas deva līdzekļus biedrības darbībai. Tagad tā vairs nav, tāpēc visi lēmumi ir saistīti ar naudas jautājumiem, un tos ir grūti izlemt. Jā, kongresi ir interesanta lieta. Var redzēt, kā vienus gāž, citus ieceļ. Agrāk par biedrības priekšsēdētāju varēja ievēlēt tikai pēc Komunistiskās partijas norādījuma. Priekšsēdētājam bija jābūt šīs partijas biedram. Man vislabāk patika priekšsēdētājs Pauls Timermanis. Viņš vienmēr bija kopā ar mums, pašdarbniekiem. Mūsu izrādes noskatījās, ballēs piedalījās. Viņš no visas sirds dzīvoja mums līdzi.

Liekas, ka agrāk nedzirdīgo sabiedrība bija aktīvāka. Bija vairāk kontaktu ar toreizējiem LNB CV vadošajiem darbiniekiem.

Cilvēki izteica priekšlikumus, paši organizēja daudz pasākumu.

Varbūt man tikai tā liekas, jo pats tagad mazāk esmu Nedzirdīgo biedrībā. Ir grūti salīdzināt.

Padomju laikā Nedzirdīgo biedrībai bija MRU savi ražošanas uzņēmumi, nedzirdīgo cilvēku plaša līdz-

dalība pašdarbībā un sportā, plašas iespējas braukt neskaitāmās viesizrādēs.

Nezinu, ko tagad jaunie domā. Katram kaut kas savs. Ir tādi vēl, kas sporto, bet ļoti nedaudzi iesaistās mākslinieciskajā pašdarbībā.

NO DARBA UN TEĀTRA BRĪVAJĀ LAIKĀ

Palīdzu savām māsām saimniecībā vai dārzā. Vienmēr jau kaut kas jāpielabo vai jāuzrok. Patīk būt dabā, braukt ar auto. Vadītāja tiesības ieguvu tikai 1976. gadā. Tas bija daudzu gadu cīņas rezultāts, kad nedzirdīgie pierādīja, ka dzirdes trūkums nav šķērslis automašīnas vadīšanai.

„Rītausmas” drāmas kolektīva režisore Dzintra Kukša: „Anatolijs Stepaņuks ir ārkārtīgi sirsnīgs un izpalīdzīgs cilvēks.

Viņš ir neiztrūkstošs teātra kolektīva palīgs dekorāciju un rekvizītu sagatavošanā. Savā cienījamā vecumā Anatolijs var vēl atveidot jebkuru lomu, pat ēzeli I - ā A. Milna darbā „Vinnijs Pūks un viņa draugi”. Viņa aktier-meistarība ir iegūta daudzu gadu darbā. Tē liels nopelns ir pirmajai režisorei Elvīrai Elksnei, kas ielikusi labus pamatus ne tikai viņa, bet arī pārējo vecākās paaudzes aktieru ievirzei teātra mākslā.” ▲

Ļai mūsu daudzpusīgajam un aktīvajam mākslinieciskās pašdarbības dalībniekam laba veselība un vēl daudz interesantu lomu...

Iepazīsimies

Latgaliene (57, 168), atraitne, dzīvoju pilsētā, saprotoša, gādīga, uzticīga, mīlēt griboša, mīlestību alkstoša. Ja tici mīlestībai pēc piecdesmit, tad iepazīsimies, pavadīsim kopā jaukus brīžus un, ja sapratīsimies, tad uz visu mūžu. **Iveta, Rēzeknē, J. Raiņa 5a, LV - 4600**

Ziedojumi

Zelma Miezīte, Jānis Miezītis, Ausma Krasnovska, Faņa Siņkova, Amanda Bauze, Jeļena Lazdiņa, Aleksandrs Bočkarjovs, Zinaīda Pantja, Vasilijš Pantja (1Ls); Helēna Kozlovska (2Ls); Vladimirs Makarovs, Velta Rence, Pēteris Balodis, Raimonds Līdaks, Jevgenija Labprāte (3 Ls); Linerts Dugness (5Ls).

Sēru vēstis +

Aizgājis mūžībā
VALĒRIJS ČUČERILOVS
01.02.49 - 01.02.2008.
*Rīgas biedrība,
Jūrmalasp grupa*

Paziņojums

Rīgas Nedzirdīgo meistarsacīkstes basketbolā **22. 02.2008 - 4.02.2008**
Sīkāk mājaslapā www.lnsf.lv

IESPĒJA: JAUNIEŠIEM, KAS VĒLAS APGŪT LABU AMATU

✍ *Lilīta Zukule, teksts un foto*

JŪS AICINA BARKAVAS ARODVIDUSSKOLA

Drīz būs pagājuši trīs gadi, kopš Barkavas arodvidusskolā sāka mācīties nedzirdīgi un vārdzirdīgi jaunieši, lai apgūtu apdares darbu strādnieka profesiju. Laikraksta „Kopsoli” 2006.gada marta numurā jau bija aprakstīts, kā pušiem klājas. Mēs gribam mazliet pastāstīt, kā ir šobrīd.

Šogad Barkavas skolā pavisam kopā mācās 15 audzēkņi - vienpadsmit jaunieši 3.kursā un četri - 2.kursā.

KĀ KLĀJAS

OTRKURSNIEKIEM

Otrā kursa jaunieši stāsta, ka viņiem patīk Barkavas skolā. Ar dzirdīgajiem skolas biedriem ir labas attiecības. Valodas barjeras dēļ saprasties dažreiz ir grūti. Starp dzirdīgajiem skolas biedriem ir arī

tādi, kuri interesējas par zīmju valodu un cenšas to iemācīties.

Visi puši atzīst to, ka jāmācās profesija un izglītība ir svarīga. Lai varētu strādāt labu darbu, vajadzīgs izglītības dokuments. Jauniešiem mācībās grūtības sagādā tas, ka stundās nav zīmju valodas tulka. Vārdzirdīgie grupas biedri, protams, palīdz.

Tomēr ar tulku būtu vieglāk. Skolā

tulks ir – šo darbu veic mūsu audzēknis Fēlikss Vankins. Taču viņš pats arī mācās un viņam stundu laikā jābūt 3.kursa nodarbībās. Šis jautājums šobrīd tiek risināts un cerams, ka nākamajā gadā skolā tulks būs.

BET TREŠAJĀ KURSĀ

Savukārt 3.kursa audzēkņi februārī atgriezīsies no kvalifikācijas prakses. Esam saņēmuši labas atsauksmes no prakšu vadītājiem darba vietās. Darba devēji atzīst, ka nedzirdība noteikti nav šķērslis darbam būvniecībā. Mūsu audzēkņi strādā labi, prasmīgi.

Protams, ir lietas, kuras veicas labi un ir lietas, kuras vairāk apgūtas teorētiski un vēl jāpamācās prakses laikā.

Piemēram, SIA „MDG” (Siguldā) vadītājs **M.Grāvītis** stāstīja, ka pušu iemaņas dažādos darbos ir atšķirīgas. Taču kopumā viss ir kārtībā.

Tam jau prakses arī paredzētas – gan lai nostiprinātu un pilnveidotu esošās prasmes, gan arī lai apgūtu ko jaunu. Ar praktikantu darba kvalitāti apmierināti arī SIA „AKB” (Rīgā) darbu vadītāji.

Vecākais darbu vadītājs **J.Meiers** stāstīja, ka esot bijusi jau agrāka pieredze darbā ar nedzirdīgajiem. Un šī pieredze ir pozitīva. Darba devēji atzīst, ka dažkārt jaunieši strādājot pat labāk par vecākajiem kolēģiem.

Denis Saldabolovs savā darba vietā kvalifikācijas prakses laikā tika atzīts par gada labāko apdares strādnieku.

Nu jau drīz 3.kursa pušiem būs jāgatavojas prakses aizstāvēšanai, kā arī jāsāk domāt par valsts eksāmena kārtošānu.

PANĀKUMI SPORTĀ UN KONKURSOŠ

Noteikti vēl jāpiemin citi mūsu jauniešu sasniegumi. Vairāki nedzirdīgie jaunieši ir skolas basketbola komandā, kura nesen ieguva 3.vietu republikas mēroga sacensībās starp ļoti daudzām komandām.

Tie ir **Kaspars Unte, Aivis Grāvītis, Denis Saldabolovs, Jānis Laduzāns, Dainis Liepiņš, Lauris Rūrāns**. Arī citos sporta veidos puši piedalās. Vēl kā aktīvus sportistus var nosaukt **Jāni Sausiņu, Māri Joci, Imantu Šņepstu, Edgaru Voveru**. Ar saviem audzēkņiem skola tiešām var lepoties.

Daži puši sekmīgi ir startējuši arī profesionālajos konkursos, kuros piedalījās ne tikai citas skolas no visas Latvijas, bet arī no kaimiņu valstīm. Rezultāti bija iepriecinoši. Pagājušā gada konkursā individuālajā uzdevumā Denis Saldabolovs ieguva 2.vietu. Skolas Būvdarbu grupu audzēkņi piedalās arī KNAUF konkursos.

Katru gadu mūsu skolēniem ir iespēja piedalīties starptautiskajos projektos un praktizēties citās valstīs. Pagājušajā gadā Edgars Ramza un Denis Saldabolovs bija Lietuvā. Lietuvas darba devēji izteicās par pušiem ļoti atzinīgi, slavēja.

Visu pušu vārdus šoreiz mēs pat nenosaucām, bet par katru noteikti būtu kas labs sakāms.

Mums ir liels prieks par visiem šiem audzēkņiem.

JAUNA PROGRAMMA!

Vēl gribam izstāstīt to, ka atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, tagad ir izveidota 4 gadu *Būvdarbu programma*. Tā dod iespēju skolu pabeigt ar diplomu specialitātē un vidējo izglītību. Barkavas arodividusskola ir gatava strādāt pie jaunu mācību prog-

rammu izveidošanas arī citu profesiju apguvei, piemēram, maiznieka – konditora profesiju. Tāpēc mēs labprāt uzklausītu visas idejas, priekšlikumus, jauniešu intereses un vajadzības.

Mēs ļoti ceram, ka nākamajā mācību gadā uz Barkavu atkal nāks mācīties nedzirdīgie jaunieši. Gaidīsim!

Izglītības iespējas Barkavas arodividusskolā 2008./2009. mācību gadā

Kvalifikācija	Mācību ilgums	Iepriekšējā izglītība	Iegūtā izglītība un dokuments
Būvdarbi - Apdares trehniķis	4 gadi	9 klases	<i>Diploms par profesionālo vidējo izglītību</i>
Būvdarbi - Apmetējs	3 gadi	8 klases	<i>Atestāts par arodizglītību un apliecība par vispārējo pamatizglītību</i>
Maiznieks	3 gadi	8 klases	<i>Atestāts par arodizglītību un apliecība par vispārējo pamatizglītību</i>

Skolai ir dienesta viesnīca. Audzēkņi saņem stipendiju līdz 50 Ls un daļēju ceļa izdevumu kompensāciju. Skolā ir iespēja iegūt B kategorijas autovadītāja apliecību.

Barkavas arodividusskolas adrese: Dzirnau ielā 1, Barkava, Madonas raj., LV - 4834, e - pasts barkarod@madona.lv Fakss 487212, tālr. 4807211, 4807215

MĪJI sveicam!

“Ja tu spēj panest savu nesamo, padarīt savu darāmo un saglabāt siltu mīlestību sirdī, tad tu zini, ko sauc par īstu Dzīvi.”

M. Reisners

85

12.III Ausma BUŠMANE, Rīgas

80

15.III Marija BOČKAREVA,
Rīgas

75

5. III Rita UNAMA, Smiltenes

8. III Staņislava UŠČANOVA,
Rēzeknes

31.III Voldemārs BEĻAVSKIS,
Rīgas

65

5. III Indulis PĀŽE, Ventspils

8. III Amanda BAUZE, Rīgas

15.III Raisa ŽURKO, Rīgas

22.III Jānis PLISKA, Rīgas

24.III Maruta PITERNIECE,
Rīgas

60

26.III Olga RENCE, Rīgas

50

6.III Irina KRAULE, Rīgas

24.III Egīls SMAĻĶIS, Rīgas

20

14.III Jekaterina MITENBERGA,
Ventspils biedrība

VESELU PAAUDZI ĀTRĀK...

Jaunieši, kuri klausās mūziku pleijeros pārāk skaļi un ilgi, riskē zaudēt dzirdi 30 gadus ātrāk nekā viņu dzirdīgie vecāki.

Zinātniskie pētījumi pierādījuši, ka 53% jauniešu vecumā no pleijeros vairāk nekā stundu katru dienu, bet gandrīz 20% – vairāk par trijām stundām.

Lielbritānijas Nedzirdības pētniecības centra veiktajā pētījumā atklāts, ka 68% jauniešu nemaz neapzinās to, ka ilglaicīga skaļas mūzikas klausīšanās var sabojāt viņu dzirdi. Vivjēna Mihaele (*Vivienne Michael*) – centra speciāliste iesaka jauniešiem klausīties to darīt ne ilgāk par stundu dienā un ne skaļāk par 60% no iespējamā. Viņa saka – „Jaunie

cilvēki ir biedējoši neinformēti par to, ka tas var sabojāt viņu dzirdi.”

Tradicionāli cilvēki sāk zaudēt dzirdi 60 gados vai vēlāk, taču tagad Anglijā novērojama parādība, ka tas notiek, jau pārsniedzot 40 gadu sliekšni. Un tas ir veselu paaudzi ātrāk nekā agrāk.

ANĢĻU ZĒNS ATGŪST DZIRDI

Kāds anġļu zēns negaidot atguva dzirdi pēc tam, kad no viņa auss izkrita kokvilnas pikucis, kas tur atradās deviņus gadus.

Paviršie ārsti visu laiku esot skaidrojuši, ka 11 gadus vecajam zēnam Džeromam Bartenamdzirde esot sliktā auss sēra dēļ. Viņi esot solījuši, ka ar laiku zēnam dzirdes stāvoklis uzlabošoties. Bet reiz, kad zēns spēlējies kopā ar draugiem peldbaseinā, viņš esot sajutis paukšķi ausī un 1 cm garš kokvilnas pikucis

izlīdis no auss.

Zēna 45 gadus vecais tēvs – smagās mašīnas šoferis, teica:

„Tas ir kaut kas neticams, vienā mirklī puika sāka normāli dzirdēt. Viņš atguva dzirdi tikpat strauji, kā to zaudēja. Man jau bija aizdomas, ka viņš kaut ko iebāzis ausī. Nu, bet ārsti un dzirdes speciālisti apgalvoja, ka tas ir ausu sērs un viņš vienkārši izaugs no šīm problēmām! Es esmu šokā, ka neviens no viņiem nepamanīja tik vienkāršu lietu.”

Džeroms tēva teikto esot papildinājis:

„Tas ir tik labi, ka cilvēkiem vairs nevajag man kliegt ausī!” Domājams, mazotnē viņš spēlējies ar ausu tīrāmo irbulīti, kuram galā ir kokvilnas vates tamponiņš, reiz to dziļi iebāzis auss kanālā. Tur tas arī palicis. **“KS”**